

Pregătire pentru OJAA 2018 – barem + rezolvări

Subiect 1 - Grile			Parțial	Punctaj																																																	
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Nr.</th> <th>răspuns</th> <th>punctaj</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">1</td> <td>A</td> <td>a</td> <td>0,5</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>b</td> <td>0,5</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>d</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">3</td> <td>A</td> <td>a</td> <td>0,5</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>a</td> <td>0,5</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">4</td> <td>A</td> <td>a</td> <td>0,5</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>a</td> <td>0,5</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">5</td> <td>A</td> <td>a</td> <td>0,5</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>c</td> <td>0,5</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>a</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>d</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>c</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>b</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>d</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>			Nr.	răspuns	punctaj	1	A	a	0,5	B	b	0,5	2	d	1	3	A	a	0,5	B	a	0,5	4	A	a	0,5	B	a	0,5	5	A	a	0,5	B	c	0,5	6	a	1	7	d	1	8	c	1	9	b	1	10	d	1		10
Nr.	răspuns	punctaj																																																			
1	A	a	0,5																																																		
	B	b	0,5																																																		
2	d	1																																																			
3	A	a	0,5																																																		
	B	a	0,5																																																		
4	A	a	0,5																																																		
	B	a	0,5																																																		
5	A	a	0,5																																																		
	B	c	0,5																																																		
6	a	1																																																			
7	d	1																																																			
8	c	1																																																			
9	b	1																																																			
10	d	1																																																			
Subiectul 2 – Probleme scurte			Parțial	Punctaj																																																	
1. (Andrei)			2																																																		
a. Pentru steaua Betelgeuse, $L_B = 4\pi R^2 \sigma T^4$ $L_B = 568,32 \cdot 10^{30} W$			0,25	1																																																	
pentru Soare, $L_S = 4\pi R_S^2 \sigma T_S^4$ $L_S = 384,6 \cdot 10^{24} W$			0,25																																																		
rezultă $L_B / L_S = 1,47 \cdot 10^6.$			0,5																																																		
b. 1 pc = 3,26 a.l.			0,25	0,5																																																	
420 a.l. = 128,83 pc			0,25																																																		
c. $\lambda_{\max} \cdot T = \text{const.} = b \rightarrow \lambda_{\max} = b / T$			0,25	0,5																																																	
$\lambda_{\max} = 3,715 \cdot 10^{-7} m$			0,25																																																		
			2																																																		

2. (Hakan)		
a. $d = 10 \text{ a.l.} = 10 \cdot 365 \cdot 24 \cdot 3600 \cdot 3 \cdot 10^5 \approx 9,5 \cdot 10^{13} \text{ km}$	0,2	0,4
$d = 10/3,26 \approx 3,1 \text{ pc}$	0,2	
b. Steaua nu poate fi văzută „etern” de pe Pământ întrucât pe măsură ce se depărtează magnitudinea aparentă a acesteia scade.	0,3	0,6
Ca urmare, o dată ce trece de magnitudinea maximă de observație (i.e. $m_{\text{obs}}=6,0$), aceasta nu va mai putea fi văzută cu ochiul liber.	0,3	
c. $M = m + 5 - 5 \lg \frac{d}{1 \text{ pc}}$	0,2	1,0
$M = 3,0 + 5 - 5 \lg \frac{3,1 \text{ pc}}{1 \text{ pc}} = 8,0 - 5 \lg 3,1$ $M = 5,5$	0,2	
Steaua nu va putea fi observabilă odată ce $m \geq m_{\text{obs}}$. În relația magnitudine – distanță, dăm lui m valoarea m_{obs} .	0,2	
$M = m_{\text{obs}} + 5 - 5 \lg \frac{D}{1 \text{ pc}}$ $\therefore D = 10^{\frac{m_{\text{obs}}+5-M}{5}} \text{ pc} = 10^{\frac{6,0+5-5,5}{5}} \text{ pc}$ $D = 12,6 \text{ pc}$	0,2	
Distanța parcursă este $\Delta d = D - d$. Cunoscând viteza aflăm intervalul de timp cerut, $\Delta t = \frac{\Delta d}{v} = \frac{D - d}{v}$, $\Delta t = \frac{(12,6 - 3,1) \cdot 3,26 \cdot 365 \cdot 24 \cdot 3600 \cdot 3 \cdot 10^5}{2,0 \cdot 365 \cdot 24 \cdot 3600} \text{ ani}$ $\Delta t = 4,6 \cdot 10^6 \text{ ani}$.	0,2	
3. (Hakan)		
Notății: d_{PL} – distanța de la Pământ la Lună ω_L – viteza unghiulară de rotație a Lunii pe orbită M_L – masa Lunii M_P – masa Pământului		0,4
$\begin{cases} \frac{GM_L M_P}{d_{\text{PL}}^2} = M_L \omega_L^2 d_{\text{PL}} \\ \omega_L = \frac{2\pi}{T_L} \end{cases} \Rightarrow \frac{GM_P}{d_{\text{PL}}^3} = \frac{4\pi^2}{T_L^2} \quad (1)$		
Notății: d_{PS} – distanța de la Pământ la Soare ω_P – viteza unghiulară de rotație a Pământului pe orbită M_S – masa Soarelui M_P – masa Pământului		0,4

$\begin{cases} \frac{GM_S M_P}{d_{PS}^2} = M_S \omega_S^2 d_{PS} \\ \omega_P = \frac{2\pi}{T_P} \end{cases} \Rightarrow \frac{GM_S}{d_{PS}^3} = \frac{4\pi^2}{T_P^2} \quad (2)$		2
$\begin{cases} \rho_S = \frac{6M_S}{\pi D_S^3} \\ \rho_P = \frac{6M_P}{\pi D_P^3} \end{cases} \Rightarrow k = \frac{\rho_S}{\rho_P} = \frac{M_S}{M_P} \cdot \left(\frac{D_P}{D_S}\right)^3 \quad (4)$	0,2	
<p>Considerăm $d_{SL} \cong d_{PS}$</p>	0,2	
<p>Notăm cu β raportul dintre diametrul aparent al Pământului, α_P, și diametrul aparent al Soarelui, α_S.</p> $\beta = \frac{\alpha_P}{\alpha_S} = 3,6$ $\begin{cases} \alpha_S = \frac{D_S}{d_{SL}} \\ \alpha_P = \frac{D_P}{d_{PL}} \end{cases} \stackrel{(3)}{\Rightarrow} \beta = \frac{D_P}{D_S} \cdot \frac{d_{PS}}{d_{PL}} \quad (5)$	0,2	
<p>Împărțind (1) și (2) rezultă</p> $\frac{M_P}{M_S} \cdot \frac{d_{PS}^3}{d_{PL}^3} = \frac{T_P^2}{T_L^2}$	0,2	
<p>Ținând cont și de (5) rezultă în continuare că</p> $\frac{M_P}{M_S} \cdot \left(\beta \frac{D_S}{D_P}\right)^3 = \frac{T_P^2}{T_L^2}$ <p>dar din (4) avem că</p> $\frac{M_P}{M_S} \cdot \left(\frac{D_S}{D_P}\right)^3 = \frac{\rho_P}{\rho_S}$ <p>Deci</p> $\frac{\rho_P}{\rho_S} \cdot \beta^3 = \frac{T_P^2}{T_L^2}$ <p>adică</p> $k = \beta^3 \frac{T_L^2}{T_P^2}$	0,2	
$k = 3,6^3 \left(\frac{27,32}{365,25}\right)^2$ $k = 0,26.$	0,2	

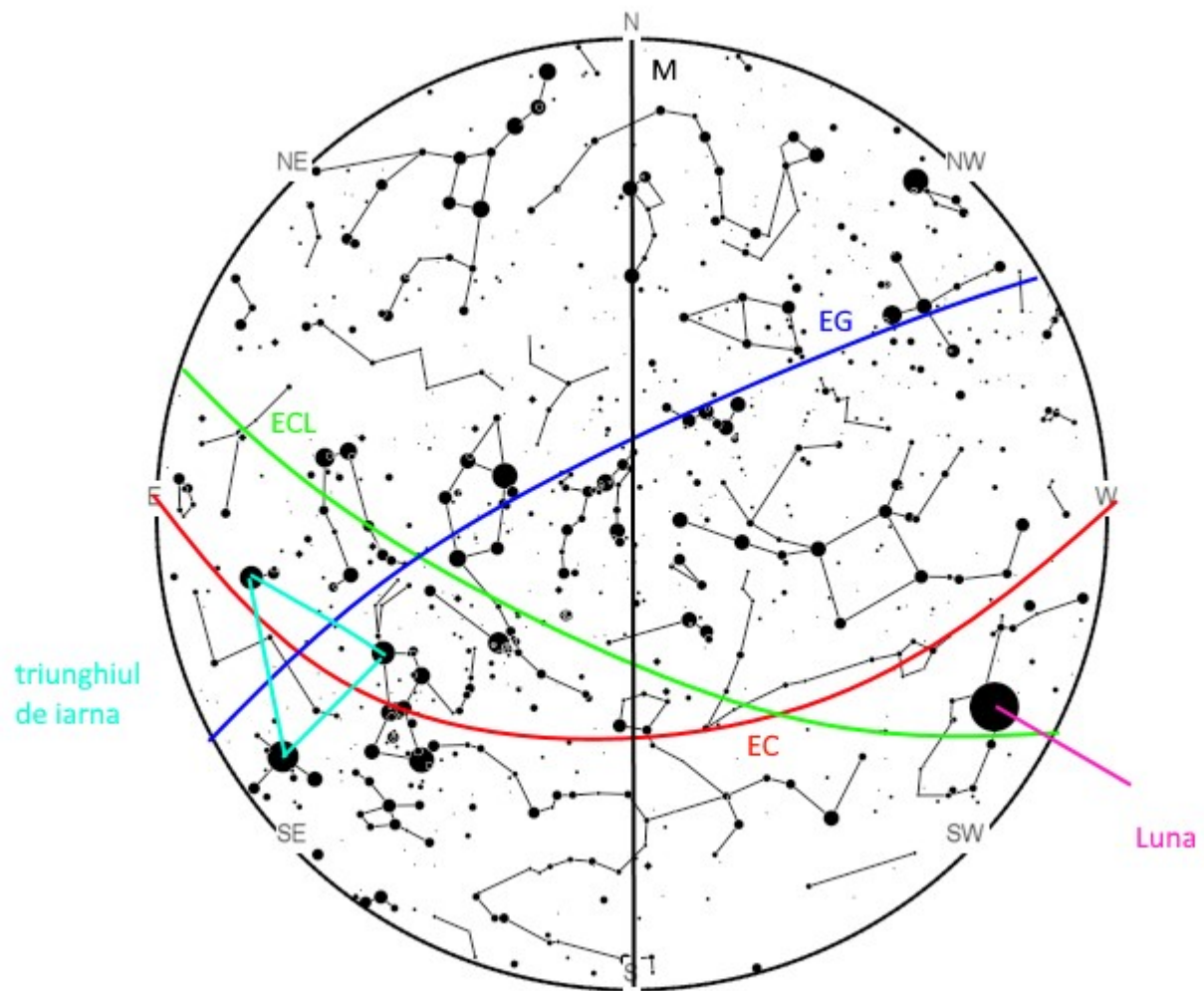
Subiectul 3 – Problemă lungă (George)	Parțial	4
a. imaginea 1 – C imaginea 2 – D imaginea 3 – B imaginea 4 – A	0,8	
b. i. $t_1 = 1h$ $t_2 = 2h$ $t_3 = 8h$ $t_4 = 9h$	0,2	0,4
$\Delta t_{tranzit} = t_4 - t_1 =$ $= 9h - 1h = 8h$	0,1	
$\Delta t_{totalitate} = t_3 - t_2 =$ $= 8h - 2h = 6h$	0,1	
ii. $\frac{S_t}{S} = 10^{-0,4(m_t - m)}$	0,3	1
$\frac{75\%}{100\%} = 10^{-0,4(m_t - 12,0)} \Leftrightarrow -2,5 \lg 0,75 = m_t - 12,0$	0,4	
$\therefore m_t = 12,0 - 2,5 \lg 0,75$ $m_t = 12,3$	0,3	
iii. Strălucirea aparentă a stelei este proporțională cu suprafața acesteia, în cazul fazei de totalitate a tranzitului steaua este acoperită de întregul disc al planetei pierzând din strălucire, planeta fiind nestrălucitoare – se observă imaginea unui disc negru. $\frac{S_t}{S} = \frac{\pi R^2 - \pi r^2}{\pi R^2} = 1 - \left(\frac{r}{R}\right)^2$ $\therefore \frac{r}{R} = \sqrt{1 - \frac{S_t}{S}}$	0,4	0,8
$r = R \sqrt{1 - \frac{S_t}{S}}$ $r = 10^8 \sqrt{1 - 0,75} \text{ m}$ $r = 0,5 \cdot 10^8$	0,4	

<p>c. i.</p> $v = \frac{2\pi d}{P}$ $v = \frac{2\pi \cdot 365000}{27,32 \cdot 24 \cdot 3600} \text{ km/s}$ $v = 0,971 \text{ km/s}$	0,3	
<p>ii.</p> $t = \frac{D + 2r}{v}$ $\frac{D}{d} = \frac{2R}{1 \text{ UA}} \Rightarrow D = \frac{2Rd}{1 \text{ UA}}$ $\therefore t = \frac{\frac{2Rd}{1 \text{ UA}} + 2r}{v}$ $t = \frac{2 \cdot 695700 \cdot 365000}{1496000000} + 2 \cdot 1700}{0,971 \cdot 60} \text{ min}$ $t = 117 \text{ min}$	0,4	
<p>iii.</p> $\theta_L = \frac{2r}{d} = \frac{2 \cdot 1700}{365000} \cdot \frac{180 \cdot 60}{\pi} \text{ arcmin}$ $\theta_L = 32,02 \text{ arcmin}$ $\theta_S = \frac{2R}{1 \text{ UA}} = \frac{2 \cdot 695700}{149600000} \cdot \frac{180 \cdot 60}{\pi} \text{ arcmin}$ $\theta_S = 31,97 \text{ arcmin}$ $\theta_S < \theta_L \Rightarrow \text{fenomenul de ocultare se poate produce}$	0,3	
Subiectul 4 – Harta mută	10	
1. 1 punct/hartă	2	
2. harta 1 – ora 19	0,5	2
harta 2 – ora 4	1	
justificare	0,6	
3. harta 1 – Luna	0,5	1,5
harta 2 – Marte, Jupiter	1	
4. zona de circumpolaritate	0,5	2
5 constelații	1,5	
5. trasare aproximativ corectă și identificare corectă – punctaj maxim (0,3) încercare de trasare și identificare corectă – punctaj parțial (0,15)		

trasare corectă dar fără identificare – punctaj parțial (0,15)

încercare de trasare fără identificare – nu se punctează (0)

Alt/Az coord. ARC
Apparent
Constanța
2018-01-20
19h00m00s (EET)
Mag: 5.1/6.0, 60.0'
FOV: +360°00'00"

Alt/Az coord. ARC
Apparent
Constanța
2018-01-21
04h00m00s (EET)
Mag: 5.1/6.0, 60.0'
FOV: +360°00'00"

